

สารบัญ

คำ	1067	คำเวหนทานปีใหม่ (ในเทศกาลสงกรานต์)	1144
คำจ๋ม (กวีนิพนธ์)	1070	คำเวหนทานปีใหม่แลเจดีย์ชಾಯ (ในเทศกาลสงกรานต์)	1150
คำถวาย	1072	คำเวหนทานผ้าจ่านำวัสสา	1152
คำทวาย (คำทำนาย)	1073	คำเวหนทานพระบวชใหม่	1155
คำเที่ยง ช้วย่งแสง, นาง	1077	คำเวหนทานวิหาร	1156
คำปัดเคราะห์	1078	คำเวหนทานศพทุเจ้า (ในงานเผาศพภิกษุ)	1158
คำป็นพอร (คำอวยพร)	1078	คำเวหนทานหาคนตาย	1162
คำป็นพอรขึ้นเรือนใหม่	1082	คำสมา/คำสมมา/คำสุมา (คำขอขมา)	1166
คำป็นพอรเข้า-ออกวัสสา	1082	คำสมาแก้วทั้งสาม (ขมาพระรัตนตรัย)	1167
คำป็นพอรณเระใหม่	1083	คำสมาคร้วทาน (ขมาเครื่องไทยทาน)	1168
คำป็นพอรทุเจ้าใหม่ (คำอวยพรของภิกษุใหม่)	1085	คำสมาห้าโกฐาก	1170
คำป็นพอรปีใหม่ (คำอวยพรในเทศกาลสงกรานต์)	1086	คำอยาดน้ำแบบเมืองเหนือ (คำกรวดน้ำ)	1171
คำมัดมือ (คำกล่าวในการผูกมือ)	1088	คำไหว้ (บทสวดมนต์)	1172
คำยอคุณพระรัตนไตร	1090	คำไหว้ 5 ครั้ง	1172
คำร้าย (ร้าย)	1091	คำไหว้คุณพระพุทธรเจ้า	1172
คำรำ (บทพรรณนา)	1091	คำไหว้คุณรวม	1172
คำเรียกขวัน (คำเรียกขวัญ)	1093	คำไหว้ธาตุปีเกิด (พระธาตุประจำปีเกิด)	1173
คำเรียกขวันคู่บ่าวสาว	1096	คำไหว้ปารมี 30 ทัส	1176
คำเรียกขวันจ้วควาย	1098	คำไหว้ปารมี 9 ชั้น	1176
คำเรียกขวันช้าง	1100	คำไหว้พระเจ้า 10 พระองค์	1177
คำเรียกขวันลูกแก้ว (คำเรียกขวัญนาค)	1104	คำไหว้พระเจ้าชนะมาร	1178
คำเวหนทาน (คำกล่าวในการถวายทาน)	1120	คำไหว้พระธาตุเจดีย์	1178
คำเวหนทานกฐิน	1121	คำไหว้พระอริยมตโดย	1178
คำเวหนทานกวยสลาก (ถวายสลากภัตต์)	1126	คำไหว้เทวทูตทั้ง 5	1178
คำเวหนทานขึ้นเรือนใหม่	1127	คำอังเชิญเทวดา (คำเชิญเทวดา)	1179
คำเวหนทานเข้าชอมต่อ (ถวายข้าวมรูปายาส)	1128	คำอาราธนา	1179
คำเวหนทานเข้าบาตร (ถวายอาหารแก่พระพุทธร)	1130	คำอาราธนาธัมม	1179
คำเวหนทานเข้าสี่สิบเก้าก้อน	1131	คำอาราธนาธัมมมหาชาติ	1180
คำเวหนทานเข้าใหม่เดือนสี่เพ็ง (ถวายข้าวใหม่)	1132	คำอาราธนาพระเจ้า 5 คนที่เื่อมอยู่ในหอรทัย	1185
คำเวหนทานเดือนยี่เพง (ในวันเพ็ญเดือนยี่)	1139	คำอาราธนาพระอุปลุต	1185
คำเวหนทานตอบแทน	1143	คำโอกาสเวหนทานเป็กข์แลบวช (ในงานบวช)	1186

คำ กาไวย์, นาย	1188	คู่มือ (คู่มือสนทนา)	1200
คำ พรหมวงศ์, นาย	1190	เคน (ประเคน)	1201
คำคง สุระวงศ์, นาย	1190	เคนเนตแมคเคนซี, โรงเรียน	1202
คำตัน, เจ้าอุปราช	1191	เคราะห์	1203
คำผาย นุปิง, นาย	1191	เครือ (เถาวัลย์)	1205
คำวิจิตรธุระราชกูร์, พระญา	1192	เครือเขามวก	1206
คำแสน คุณลังกาโร, หลวงปู่	1193	เครือออน	1206
คำโสม ฌ ลำปาง, เจ้า	1193	เครือ, ขุน	1207
คำหยาด, เจ้าอุปราช	1193	เครือแก้ว ฌ เชียงใหม่, เจ้า	1207
คำหล้า สีวโร, ครูบา	1193	เครื่อง, ขุน	1208
คำหยม คูที่ คำหยม	1194	เครื่อง	1208
คำฮ่อ คูที่ คำฮ่อ	1194	เครื่องง่า (เครื่องประดับ)	1209
คิง คูที่ คิง	1194	เครื่องตน (อวัยวะ-ความเชื่อ)	1210
คิงส์ฮิลล์, ดร. คอนรัค	1195	เครื่องถ้วยต้นกำแพง	1211
คิ้ว	1196	เครื่องทรง	1213
คิม	1196	เครื่องท้าวห้าประการ (เครื่องราชูปโภค)	1213
คิมคิบเหล็ก	1196	เครื่องเทศ (เครื่องเทศ)	1213
คิมจับเหล็ก	1196	เครื่องเทียมยศ (เครื่องสูง, ราชูปโภค)	1214
คิมยวาม (คิมขุ่ม)	1197	เครื่องประดับ	1215
คิมหัว	1197	เครื่องสู (สินสอด)	1215
คื่อ (คูน้า) คูที่ คื่อ	1197	เครื่องเงิน คูที่ ครั้วรักครั้วหาง	1215
คุก (พีช)	1197	เครื่องปั้นดินเผาล้านนา	1215
คุณชาตกะ (ชาต)	1198	เครื่องราชบรรณาการ	1226
คุดตลชาตกะ (ชาต)	1198	เก้าอี้ (หัวหน้าสายสกุล)	1226
คุมผ้า/คูลุมผ้า (การครองผ้าของสงฆ์)	1199	เก้าสนามหลวง (คณะผู้บริหารงานปกครอง)	1227
คุ่ม (ท่อนไม้)	1199	เคียง คูที่ เคียง	1228
คุ่มเกาะ (ทั้งตีเหล็ก)	1199	เคียว คูที่ เคียว	1228
คุ่มจด (ท่อนไม้สำหรับกระทุ้ง)	1199	เคียว (ต้นสน-พีช)	1228
คุ่มมน (ทั้งรูปทรงกลม)	1200	เคียวเปลือกคำ	1229
คุ่มเหลี่ยม (ทั้งรูปเหลี่ยม)	1200	เคียน คูที่ เคียน	1229
คุ่มเหล็ก	1200	แค (พีช)	1229
คุ่ม คูที่ คุ่ม	1200	แคขน	1231
คูหาคามสถิตย์, ขุน	1200	แคแดง	1232

แคตัย	1232	โคลงพระลอสอนโลก	1265
แคปุมหมู	1232	โคลงวิฑูรสอนโลก	1266
แคฝอย	1232	โคลงวิฑูรสอนหลาน	1268
แคก (พืช)	1233	โคลงส่อสัตธาพระสีหราม	1271
แคบ คูที่ แคบ	1234	โคลงสืลห้า	1272
แคม คูที่ แคม	1234	โคลง 5000 วัสสา	1273
แคร์ (1)	1234	โคลก, นาง (แม่โพสพ)	1273
แคร์ (2)	1234	ไค (พืช)	1274
แครง/แคง	1234	ไคแผ่น (อาหาร)	1275
แควัง คูที่ แควัง	1234	ไคพริ้ว (อาหาร)	1275
แควัน-แควัน คูที่ แควัน	1234	ไค้ (กระจง-สัตว์)	1276
โคณบุตร (ชาดก)	1234	ไคร์ (พืช)	1276
โคณ โลหชาดก	1241	ไคร์นุ่น (พืช)	1277
โคม (เครื่องใช้ให้แสงสว่าง)	1241	ไคร์บก (พืช)	1277
โคมค้ำ (โคมแขวน)	1242	คน (คน)	1278
โคมตั้ง (จุดแล้วตั้งไว้)	1244	คนข่าม (คนที่คงกระพันชาตรี)	1280
โคมบอก (ใช้กระบอกไม้เป็นกระบัง)	1244	คนพยาธิ (คนป่วย)	1281
โคมบ็อก (มีส่วนครอบเป็นกระบังสังกะสี)	1244	คนเกล้าคนแก่	1281
โคมฝัด (โคมหมุน)	1245	คนลำบาก (คนป่วยเรื้อรัง)	1284
โคมไฟฉาย	1248	คนจีจี (การละเล่น)	1284
โคมรังมดส้ม (โคมแขวน)	1248	คนค้าขาย (นิทาน)	1284
โคมล้อ (โคมประจำล้อวัว/เกวียน)	1249	คนเป็นเสือ (นิทาน)	1285
โคมลอย	1251	คนมีปัญหา คนมีทรัพย์ และคนมีบิรवार (นิทาน)	1285
โคมหูกระต่าย	1251	คนเมืองกับยาง (นิทาน)	1286
โคมอืดดำ	1252	คว่น (หิ้งลอย-เครื่องใช้)	1287
โคม, ดอก	1252	ควบ, ผัก	1288
โครงการหลวง, มูลนิธิ	1252	ควย (อวัยวะ)	1288
โคลง	1253	ควยงู, หย้า	1289
โคลงร้อยกลอน	1261	ควยงูน้อย, หย้า	1290
โคลงคติคำสอน	1261	ควักป่าขาม (การละเล่น)	1290
โคลงนพบุรีกำสรวล	1262	ควาก (ขยาย)	1291
โคลงคร่าวริ้วถ้อยเมืองพิง	1263	ควาย (ควาย-สัตว์)	1291
โคลงปาปกรรม 10 หมู่	1264	ควายสามเขา (ชาดก)	1301

คอ (คอ-อวัยวะ)	1302	คำหยม (พืช)	1323
คอแลน, บ่า (ลิ้นจี่ป่า-พรรณพืช)	1303	คำห่อ (พืช)	1324
คออ่อน, หย้า	1303	คำฝั้น, พระญา	1325
คอเอิม, โรค	1304	คำฟู, พระญา	1328
คอก (คอก, ที่คุมขัง)	1305	คำ (คำ-เวลา)	1328
คอกงัว (คอกขังวัว)	1305	คิง (ตัวตน)	1329
คอกม้วน (ภาวะใกล้ตาย)	1306	คุ่ม (คุ่ม-วัง)	1329
คอกหมู (เล้าหมู)	1306	คุ่มเจ้าหลวงเมืองแพร่	1337
ค้อน (ค้อน)	1307	คุ่มน้อย (คุ่ม-วัง)	1337
ค้อมก้อม, บ่า (มะรุ้ม-พืช)	1308	ค้อ (คูเมือง)	1338
คา, หย้า (หญ้าคา)	1309	เควีคเค้า/เค็ดเค้า (พืช)	1338
คาเขียว	1313	เควีคมัน/เค็ดม้ (การแต่งกาย)	1338
คำ, บ่า (มะคำ-พืช)	1313	เคียง (เครื่องใช้)	1339
คำหนาม, บ่า	1314	เคียว (เครื่องใช้)	1339
คำหัวคำ, บ่า	1314	เคียน (การกลิ้ง)	1340
คางคาก (คางคก-สัตว์)	1314	แค, ผัก	1342
ค้ำท้องนาค (ไถนา-ความเชื่อ)	1315	แคบ, ผัก (ผักตำลึง-พืช)	1343
คาบ (มือ-ครึ่งคราว)	1315	แคบฝรั่ง, ผัก (กะทกรก-พืช)	1343
คาวทอง, ผัก	1316	แคบ/แครบ (อาหาร)	1344
ค้ำ	1317	แคม	1345
คำ (ทองคำ)	1317	แควัง, บ่า (มะแว้ง-พืช)	1345
คำขี้ไก่ (พืช)	1318	แควังขม, บ่า	1345
คำคาง (พืช)	1318	แควังขาว, บ่า	1345
คำคารา (พืช)	1318	แควังคูลา, บ่า	1346
คำแดง (พืช)	1318	แควัน (แควัน)	1347
คำใต้ (พืช)	1319	แควันแม่คือ	1347
คำบู้งู/คำผู้้งู (พืช)	1319	ฉกุกการพรหม	1349
คำฝอย (พืช)	1320	ฉ้อง คูที่ ค้อง	1349
คำแพร่/คำเมืองไหว (พืช)	1321	งวง	1350
คำทอง/คำพอง/คำปอง (พืช)	1322	ง้วน (สารพิษ)	1350
คำมอก (พืช)	1322	ง้วนคอแห้ง (ชื่อโรค)	1350
คำมอกเครือ (พืช)	1323	ง้วนตีครุค (ชื่อโรค)	1350
คำมอกหลวง (พืช)	1323	ง้วนท้องใหญ่ (ชื่อโรค)	1350

จวนไปจวนง่าว (ชื่อโรค)	1351	จูน (จูน-พีช)	1381
จวนไฟเดือน 5 (ชื่อโรค)	1351	จุง	1381
จวนแมว (ชื่อโรค)	1351	จุนตอด/จุนบ	1390
จวนเลือด (ชื่อโรค)	1351	เงาะ	1391
จวนสะอื้น (ชื่อโรค)	1351	เงิน	1381
จวนสีงู (ชื่อโรค)	1351	เงินเชียง (เงินตรา)	1393
จวนเสบอก (ชื่อโรค)	1351	เงินแถบ (เงินตรา)	1393
จวนหัวปลี (ชื่อโรค)	1351	เงินช็อก (เงินตรา)	1393
จวนอาหาร (ชื่อโรค)	1351	เงินปลิง (เงินตรา)	1394
จอง (กระต่ายขูดมะพร้าว)	1351	เงินขวง (เงินบริสุทธิ์)	1394
จอน (ท้ายทอย)	1352	เงินราง (เงินตรา)	1394
จอน (จอนช้อยขึ้น, คันไถ)	1352	เงินฝนห้าแก้ว	1396
จับแง (ชอก, มุม)	1352	เงินกอง, หมั้น	1397
จิว (วัว)	1352	เงิน (เงื่อม, ส่วนที่ต่อยื่นจากชายคา)	1400
จิวกระทิง	1363	เงี้ยว คูที่ ไทเหนือ	1400
จิวเขาทอง (ชาดก)	1363	เงี้ยวปล้นเมืองแพร์	1400
จิวต่าง (ว้าบรรทุกของ)	1363	เงือก	1405
จิวต่าง (การละเล่น)	1365	เงือกกรุง (รุ่งกินน้ำ)	1405
จิวน้อย (ชาดก)	1365	เงื่อน	1405
จิวออกเหล่า (การละเล่น)	1366	แง่ม (ง่าม)	1406
จิวหง (บุคคล)	1366	แง็บ (กระบัง, แฉงหลังคาที่ขึ้นจากหน้าจั่ว)	1406
งา	1367	งกเขียดออกกรู (การละเล่น)	1407
งาซ้างคำ	1368	งจจิตรหิรัญรักษ์, หลวง	1407
งาน	1369	งตุกกนิสศักดิ์ยาปาจิตติย์	1407
ง่าม	1369	งรรายุกต์กฤตย์, หลวง	1408
งาย	1370	ง้อ	1408
งาว, อำเภอ	1370	งอง	1408
งำเมือง, พระญา	1377	งองพารา (เครื่องใช้ในพิธีกรรม)	1408
งำเมือง, วัด	1377	งองกลาง, วัด	1414
งิ้ว (พีช)	1378	งองขุ่ม, วัด	1418
งิ้วดอกแดง	1378	งองคำ, วัด	1418
งิ้วสร้อยงิ้วสาย	1380	งองสูง, วัด	1420
งิ้ว, หมู่บ้าน	1380	ง่อง (ดิ่ง)	1422

จ็อง (ร่ม-เครื่องใช้)	1422	จันทเทวี, เจ้า	1464
จอบตุ้ม (การรักษาโรค)	1431	จันตา อินทราวุธ, นาย	1464
จอบพราย (การรักษาโรค)	1431	จันทกุมาร (ชาดก)	1465
จอมทอง, อำเภอ	1432	จันทกนิษฐ์ (ชาดก)	1466
จอมธัมม์, ชุน	1434	จันทผาดกชาดก	1468
จอมผาเรือง, เจ้า	1435	จันทปโชติชาดก	1474
จอมแหว่, พระธาตุ	1435	จันทพราหมณ์ (ชาดก)	1475
จอมสวรรค์, วัด	1435	จันทราชชาดก	1478
จอม (การหมักดอง)	1437	จันท์คำ บุรีรัตน์, คุณหญิงเจ้า	1478
จะเร (อาจารย์)	1438	จันท์แดง จินดาวงศ์, นาย	1479
จะกลางเดินทาง (หนังสือเดินทาง)	1438	จันท์สม ฅ เชียงใหม่, นาง	1480
จักสาน	1438	จันท์สม สายธารา, นาง	1481
จักกवाल/จักกวาฬ/จักกราวาล	1441	จันทสมุทท์ (ชาดก)	1482
จักกวาฬที่ปณี (วรรณกรรม)	1445	จันทสุริยชาดก	1485
จักกวุตติ (ชาดก)	1447	จันทสุริยะแหคำ (ชาดก)	1488
จักก่า (กิ่งก่า-สัตว์)	1448	จันทิมาเทวบุตร (พระจันท์-เทวดา)	1488
จักก่าเลื้อ (จิ้งเหลน-สัตว์)	1449	จัน (เครื่องดักสัตว์)	1489
จักก่าขางคำ (ชาดก)	1450	จันต้องสิ่ง/หมูนีปึงแปง, นางดอกปูแพ (นิทาน)	1489
จักกขาบ (ตะเข็บ-สัตว์)	1450	จัมเปยยกชาดก	1490
จักเข้ (นิทาน)	1451	จัมเปยยกะ, นาค	1491
จักเข้ (เครื่องดนตรี)	1451	จา (พูด, พูดจา)	1492
จักเข็บ (ตะขาบ-สัตว์)	1452	จำ	1493
จักไคร (ตะไคร้-พืช)	1454	จำกลอง (อุปกรณ์ถ่วงหน้ากลอง)	1494
จักรคำขจรศักดิ์, พลตรี เจ้ามหาอำมาตย์โท	1455	จำก่าเพจอน (ประเพณี)	1495
จักรพรรดิยาจก (ชาดก)	1457	จำบ้าน (บุญมา), พระญา	1495
จั้งไร	1458	จาง (จืด)	1498
จันทาลชาดก	1459	จาดไต (การแสดง)	1498
จัน/จันท์/จันท์ (พืช)	1461	จาดุมหาราชิก	1500
จันขาว (พืช)	1461	จาทิก (ข้อมูล, ใบสุทธิของสงฆ์)	1501
จันจีไก่อ (พืช)	1462	จามเทวี, นาง	1502
จันคา/จันบ้าน/จันบาน (พืช)	1462	จามเทวี, วัด	1504
จันจี (พืช)	1462	จามรี ฅ เชียงใหม่, เจ้า	1509
จันแดง (พืช)	1463	จารใบลาน	1510

จาริกในล้านนา	1512	จี๋หยั่ง (การละเล่น)	1541
จาว	1517	จิ้น	1541
จ่าว (วิธีปรุงอาหาร)	1517	จิ้น (วิธีปรุงอาหาร)	1546
จำ (ยอ-เครื่องมือจับปลา)	1518	จุดผ่านแดนในจังหวัดน่าน	1546
จำปาทอง, น้ำตก	1519	จุดผ่านแดนห้วยโก๋น-น้ำเงิน	1547
จำยาม, ดอก (บานเย็น)	1519	จุน, อำเภอ	1548
จำรัส (ณ เชียงใหม่) พงษ์ประดิษฐ์, เจ้า	1520	จุนปาก (บู้ปาก)	1549
จำรัส พรหมมินทร์, นาย	1520	จุมปลวก (จอมปลวก-ความเชื่อ)	1549
จำอ่อง, หนองน้ำ	1521	จุมปลา, ดอก (จำปา-พีช)	1550
จิกจอก (นิทาน)	1521	จุมปลาตาว, ดอก (ลั่นทม-พีช)	1551
จิงจ้อ/จีจ้อ (พีช)	1522	จุมปลาตี๋ตัน (ชาดก)	1552
จิงจ้อเหลือง/จิงจ้อหลวง/จิงจ้อขน (พีช)	1522	จุมปี, ดอก (จำปี-พีช)	1567
จิตตมานวะชาดก	1523	จุ่มจะหลี่ (การละเล่น)	1567
จิตตสารี (ชาดก)	1524	จุ่มจีจุ่มจอก (การละเล่น)	1568
จิตราเทวี, นาง	1527	จุลศกราช (จุลศักราช)	1568
จินดา สิงหนัตร, นายแพทย์	1527	จุพามณี (เจดีย์ในสวรรค์)	1568
จิบ (เครื่องมือจับปลา)	1528	จูพปโโลกษาคะ	1569
จียอบ, หย้า (พีช)	1530	จูพสุตโสม (ชาดก)	1570
จียอบเครือ (พีช)	1530	เจดีย์	1570
จียอบหลวง/จียอบคัน (พีช)	1530	เจดีย์แก้ว	1585
จिरประภา, มหาเทวี	1531	เจดีย์คู่ช้าง	1586
จี (เครื่องดนตรี)	1533	เจดีย์ขาว, วัด	1587
จีจอมดอกแก้วมหาวัน (ชาดก)	1533	เจดีย์ศิริวิหาร, วัด	1588
จีมั่ง, ดอก (พีช)	1534	เจดีย์คู่	1589
จีวรปฏิบัติสังยุตต์วัตต์	1535	เจดีย์โคะ, น้ำตก	1589
จีวอร์/จีว	1536	เจดีย์เชียงยัน	1590
จีหุบ, ดอก (พีช)	1537	เจดีย์ชาย (เจดีย์ทราย)	1591
จี (วิธีปรุงอาหาร)	1538	เจดีย์ชาย 108 กอง	1593
จี๋	1538	เจดีย์ขาวหลัง, วัด	1593
จี๋กุง (จิ้งหรีด-แมลง)	1538	เจดีย์คันก้อ	1596
จี๋หลอบ (ด้วง-แมลง)	1539	เจดีย์ปทุมวดี	1596
จี๋หีด (จิ้งหรีด-แมลง)	1540	เจดีย์ยุทธหัตถี	1596
จี๋หุบ (การละเล่น)	1541	เจดีย์ร้างวัดป่าพร้าว	1597

เจดีย์วัดสุพรรณรังษี	1597	เจดีย์เหลี่ยม, วัด	1608
เจดีย์สถาน, วัด	1598	เจดีย์	1613
เจดีย์สามยอด, วัด	1599	เจริณราชกูร์, โรงเรียน	1613
เจดีย์หลวง	1599	เจ้า	1614
เจดีย์หลวง, วัด (เชียงใหม่)	1606		